Массе а мехкий пролетареш, вІашагІахкета!

СЕРГАЛА

СССР ЛАКХЕНАШКАРЧАЛЛАМ ЛАКХЕНАШКАРЧАЛЛАМ ЛАКХЕНАШКАРЧАЛЛАМ

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТИР СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера деиз • ЕРА, 6 январь, 1977 шу. • 5 (5670) • Мах 2 коп.

ШЕРА ИТОГАШ

Чаккъаллаца кхеташ ешаьрчаш хьаьнгара шу. Республика колхозийн совхозийн фермашца итогаш ший хьайбан лелаьдеранца бераш балха.

Шу ютташ хьаьхьонца, 1976 шу февраль болашца хьанара кхаьхьарчаш чаккъаллаьхьа, 1975 шера йоьхьа оттаран хьайбан Іангара доьхьанна кийсанна хьанна эшо а ешо, фермий болашца сийлаьнца кхочанийр отташ планаш.

Республика Іаьрчна хьаьдаьча, заданеш а тІехь лаьрхІеча кхочанчьий шура, фуш, тха кийчаьра хьаьжна. 1975 шерачуьра 3 процент аухІаІа шура сихий республика, фуш — 4 процент, тха — 8 процент.

Дуьх, шура, фуш, тха аухІаІа дакхаьрчи уш продукташ паччахьалкхенга йохкара заданеш кхочанчьаран тІехьа шерра социалистически ешь ийрзкар республика хьайбан лелаьдеранца юкъе.

Шолайа ялье бьаьнабар Грозненсин Сунженскин кийн йожийнна районий хьайбан лелаьдеран а. Шера бьаьна бакъа итогех ялье котьаьлар Сунженскин район. Шу районна бахьанца кхочанчьий паччахьалкхенга дуьх, шура, фуш, тха дохкара иттаІаІа иттаьнгІа чаккъаллаьхьа шера планаш. 1975 шерачуьра 17 процент аухІаІа дикдад дуьх, шура — 4 процент.

Бакъда, Грозненсин районна бовсмашца Іалкхьаьчьий паччахьалкхенга дуьх, фуш дохкара планаш кхочанчьелга.

Паччахьалкхенга мисса чаккъаллаьхьа продукташ йохкара заданеш дика лаьрІаІаденна шолайа ялье лелеча Наурскин Шелковской районий бокъаьмаш. 1975 шерачуьра 29 процент дуьхІаІа дуьх дикдад. Наурскин районе бовсмаша, шура — 13 процент. Шелковской районе 6 процент аухІаІа елкий ю.

Цу районий кортерна дагьа да ю лелаьдеранца. Паччахьалкхенга тха дохкара план Наурскин районе кхочанчьий 106 процент, Шелковской районе — 123 процент.

Шолий хьаьнца ешаьрчаш бьаьнаб Ахмой-Мартановскин, Малгобекский, Назрановскин, Урус-Мартановскин, Шалинскин районий хьайбан лелаьдеранца.

Республике кІенташ ю хьаьнарг кхы а ешаьсна, 1976 шера паччахьалкхен плаьнаш ший социалистически аьнаьрчаш сийлаьнца кхочанчьаьна хьаьна лаьтта февраль хьайбан лелаьдеранца. ДуьхІа шурсин йохкара шера планаш ешаьрчаш и ер сохьаьнца: «Горячестокинский», № 1 болш шурий, «Минеральный», «60 лет Октября», «Терский», «Притеречный», кхаьрзин.

1975 шерачуьра 26 процент аухІаІа шура елий й «Горячестокинский» совхозо, «Терек» совхозо — 27 процент, «60 лет Октября» — 26 процент, «Терский» совхозо — 25 процент аухІаІа.

Паччахьалкхенга фуаш дохкара план кхочанчьий «Задний», «Майский», «Старо-Юртовский», «Кенкиа» кІаьчна хоа тІехь сийлаьнца лелаьдеранца фермашца.

Цунна яльна, шера итогашца хьаьхьох, дуьхІаьна фермашца болеш болча торенеш бинна кийда да ийзаьлг. Хьаьлаш сийлаьрга дада а, ньаьнаьнш бе-бе да. Паччахьалкхенга дуьх лоьмера планаш кхочанчьаьна уьш совхозашца: «Саьмашинский», «Атагинский», «Заторский», «Горагорский», «Гойтинский», «Джалка», «Предгорный», ший дуьхІаьна бахьанца.

Шера йохкара шера план кІоьмаш ца тег. Йиеш совхозо: «Первомайский», «Гудермесский», «Калинский», «Назрановский» «Джалка», № 2 болш бешаьдерий-нурий совхозо, «Ленин», кхыьрзин.

ХІаьн республика хьайбан лелаьдеранца юкъе шера социалистически кхы ярхьаьн лаьтта юбилейин шера пятилетка пишинчьа шера яьхьа елаьр миссел шура яьхьен паччахьалкхенга дуьхІа шурсин йохкара оттаьн пхе шера заданн цьаьн шу яльна кхочанчьаьна яльна Кенкин областе хьайбан лелаьдеранца діаболлабь болам хьаьлаьдаьна тІехьара социалистически яьхь.

ПАЧЧАХЬАЛКХЕНГА ХЬАЙБАН ПРОДУКТАШ ЙОХКАРА 1976 ШЕРА ПЛАН КХОЧАНЧЬАРАН ЙОЛА СВОДКА

РАЙОНАШ	дуьх	шура (проценташца)	тха
Ачхой-Мартановскин	105	102	117
Веденскин	92	240	136
Гудермесскин	79	107	123
Гудермесскин	99,0	103	186
Малгобекскин	100,0	101	104
Надтеречнийн	100,2	98	107
Назрановскин	100,1	105	103
Наурскин	100,5	117	105
Ножай-Юртовскин	100,0	225	113
Советскин	86	142	138
Сунженскин	100,2	102	109
Урус-Мартановскин	100,0	102	139
Шалинскин	100,0	102	139
Шелковской	101	105	123
Гр. Грозный	113	—	—
	97	105	118

ВЕЖАРАШХА ЙОЛА БАРТ-ЦХЬОАГІО ГОЙТАР

4 январе Москве хьаьлар стоьлла ушаьхьаьчаьнгІ, советски общественни организацеш лаьцнаьнарг Чиле Коммунистически партее Генеральнен секретарашца ешаьрстеннаьнца Луис Корвалана вІашагІахкетар - митинг.

Москвачаьнга дог тІара моаршан латташ тІеийцар хьаьлаьчаьнга ешаьрстеннаьнца ешаьрстеннаьнца ешаьрстеннаьнца

ПАРТИЙНИ ВАХАР

СОБРАНИ—КОММУНИСТИЙ БЕХКТОКХАН АЙБУ ШКОЛА

Собранеш кийчъяра ахкъ-тярех дамъсе хоалам болла сонут Іайнад Сунженски райо-нерча юхъьхьанарчъ партийни организацешка.

«Ярославски городской партийни организацин собранеш кийчъяьчъ юкъ практикаъ» бан КПСС ЦК сонна парде я заказ партийни собранеш кийчъяьчъ ахкъйаьчъ хьалгъ пайдаеЙ хургъалаш тоаъ.ла. Йаргъаьчъ йитлагіен пайтелгъ я йитта ший хьалхъ ца шеп я планаш тІаййа социалистически декларации Техкъхочаьчъ хьаьгъаьчъ Тіебрзайбан боЛа пар доаг-хІам лаьхІаьЙ XX партсъезда Іегерлін. «Путь к коммунизму» яхача колхозий, Карабулакски химически реагентий завода. «Сунженски нефть» НГДУ, райбытхомината, йитта кхача предприяттий хьхьанарча партийни организацеш.

Йаргъаьчъ я «Іаьн баш аллеи коммунистиъ» бан лаьхІаьЙ. Іаьрлін пайдае йитта кхачка ший чакхІоал ну боаьхьанаьчъ партийни собранеш. Дика дарІа вегиргіолаш ца 1975 шера 89 процент хиннаьн метте 1976 шера коммунисташ собранеш хьалхьанга 94—96 процентга дІаІоаьчъ дегІаделаьгІа. Лекъбеннаъ собранешка дуоаъ уетаьлъ ца ГулаЙ.

Собранешка хьалхьаьчъ дуоаъ оттаьлъ ца «Предприяттий финансово-боаханий «Гулаьнашта тІехьоьмаш лоаттаьберг доаг-хьхьанарча партийни организацей декларации», «Калрашцарча болла эффективность лаьхьаьчъ дуоаъ партийни организацей декларации», «Калрашцарча болла эффективность лаьхьаьчъ дуоаъ партийни организацей декларации яхача темаеш «Мишта хьаьгъ ела ненов партийни организацеш», «Болкъаьй кастаьчъ дІаьхьаьрг», «Хьаьлйбаьр бихьаьчъ» яхача дешашта ангаеш оттайар собранешка кийчъяьчъ ахкъ.

Собранеш кийчъяьчъ ахкъ-тярех дамъсе хоалам болла сонут Іайнад Сунженски райо-нерча юхъьхьанарчъ партийни организацешка.

«Ярославски городской партийни организацин собранеш кийчъяьчъ юкъ практикаъ» бан КПСС ЦК сонна парде я заказ партийни собранеш кийчъяьчъ юкъ практикаъ» бан КПСС ЦК сонна парде я заказ партийни собранеш кийчъяьчъ хьалгъ пайдаеЙ хургъалаш тоаъ.ла. Йаргъаьчъ йитлагіен пайтелгъ я йитта ший хьалхъ ца шеп я планаш тІаййа социалистически декларации Техкъхочаьчъ хьаьгъаьчъ Тіебрзайбан боЛа пар доаг-хІам лаьхІаьЙ XX партсъезда Іегерлін. «Путь к коммунизму» яхача колхозий, Карабулакски химически реагентий завода. «Сунженски нефть» НГДУ, райбытхомината, йитта кхача предприяттий хьхьанарча партийни организацеш.

Йаргъаьчъ я «Іаьн баш аллеи коммунистиъ» бан лаьхІаьЙ. Іаьрлін пайдае йитта кхачка ший чакхІоал ну боаьхьанаьчъ партийни собранеш. Дика дарІа вегиргіолаш ца 1975 шера 89 процент хиннаьн метте 1976 шера коммунисташ собранеш кийчъяьчъ ахкъ.

Собранешка хьалхьаьчъ дуоаъ оттаьлъ ца «Предприяттий финансово-боаханий «Гулаьнашта тІехьоьмаш лоаттаьберг доаг-хьхьанарча партийни организацей декларации», «Калрашцарча болла эффективность лаьхьаьчъ дуоаъ партийни организацей декларации», «Лекъбеннаъ пропагандаш тоаъ.ла», кІамдола дешнаш.

Хьалха санна духьхьа цхьаьна партийни организацеш сопортаъ я ца кийчъяьчъ кийчъяьчъ собранеш ший болла доклад. Йитта партийни собранеш кийчъяьчъ цун решений кхоаьмаьрга тІехьоьмаш лоаттаьберг тІехьуоьл ца комиссеена. Дуоаъ оттаьлъ доаг боьхьонца довза а дашех а коордолла коммунистиъ хорш камисеена юкъ.

Собранеш кийчъяьчъ хьаьгъаьчъ уттаьлелга дуоаъ ахкъ юкъехъуьчъ практикаъ. Мисаъ, «Цехоьл организацешта партпрупшаьтен кулгалделга тоаъдарх доаг партийни организацин декларации», «Калрашцарча болла эффективность лаьхьаьчъ дуоаъ партийни организацей декларации», «Мишта хьаьгъ ела ненов партийни организацеш», «Болкъаьй кастаьчъ дІаьхьаьрг», «Хьаьлйбаьр бихьаьчъ» яхача дешашта ангаеш оттайар собранешка

БОЛХ ЭРГАБОАКХХАШ ТОАБЕ

Организационно - партийни идейно-кхетамен балха формаш а методиш е КПСС XXV съезда решенешка хьежжа хьоьгъаьй товаре кетаьлъ ца ГулаЙ леношка КПСС Сунженски райкоме хиннаьн Іилма-практически конференешка.

«Организационно - партийни балха КПСС съезда решенешка хьежжа хьоьгъаьй кетаьлъ» яхаьй ца ший берта райкомаьн секретарь А. Э. Лаврименко: ю. доклад. Цо белгалдаьлхьаьр оттаьйна хана КПСС составе хиннаьн хувцамаш кІорта аьнаьн парте XXV съезда ю. ки хІаьр. Дика дІехьаьчъ цун решенешка парте мишта дегІаенаьй. Цунна мугІарашца шера тІехьаьйа мишта. Цунна ракІка КПСС состав «Іаьтіаьнгаьй парте членства ленинский нормийн принципашца йохьарг-боаннаьн лаьрна тІа. Цер ма-яхьаьнга кулгаьй а доаг, вахарг тІехьалкъа уттаьй декларации ца кагІа доаг тайнера кІоастаьдаьр хуьлъ ший нутІаьрг ца ГулаЙ. ТІехо болаьй хана ца боаг мишта ца бена хьехьоьчъ КПСС XXV съезда решенешка.

Парте мугІарашца ший дегІаьнкхуьлара партийни хиннаьнца бена балха баьхьхьо хиннаьн ІІаьттаа дан-хиннаьн я иссе сагІоранца а тІехьоьжан доаг-чоаІаца, парте хьаьнара иьх хьоастаьдара юхььхьанарча партийни организацешка ца-ворта юкъехьаьнга ца-ворта ІІаьтіаьнгаьй ший ца ІІаьтіаьнгаьй ший ца ГулаЙ

ЦУН ХЬАЛХЛЕНЦА...

КОЛЛЕКТИВА СИЙ-ХЬА СИЙ

«Хіара коммунист, — эшар КПСС ЦК октябрьских Пленуме ца хьаннаш дин юш. Л. И. Брежнева, — миччаьа болх бин вазе а, молларгіа «Ленин» кіа тіа е поста пеле а, чиллера виза е дисциплина йоле а сег хиара, гіулаях творческе дин хилара хьокхан тоаде доккхий е гіманна а ламарах кіоанчаьнна паччахьлкхен гіулаях дольш хиара хьокхан тоаш килайта гіерта деза кай йіало ая.

Коммунисте бехткочаьн ший е совхозкхіс, цунгара кіа е аукангіа діадех ну дешаш. Из кагтаду «Ермолаевский» кіа тіара оалзаарш леладеча совхоза № 2 болча шурий-товарищ ферма бригадира Кадыров Яхс. Ше кулгаьнна ферма гіулахгаш кіа е тоадера керда торонах лоллаш а ая. Хіаьта кіезнга кьаьгаьнна из ваа діабеннабаг из ая діатіаш.

Уш шерр февраль бетта тіехьарна лекошка дар ия... Дукхадийар партком секретера цу дийнаька Ялгіга. Юхтера а ший кьаьнаьг ваьлдолаьнна Бахьаьна Михаил Лукьяновична вьнар: — Хов тхона Яха, оазон хьоьн хьалхаьна, оттадер аттта декхар доаьшьта. Хьаьгаьнна ферма гіулаях а кьаьнаьга лелаздеча ший кіоанчаьнкараш діаьлаьхара. Из хьа кіаьнаьш тіехьарчаьлаьрах тоа болхна Пленумна решенеш. Цу Пленумна кьаьнаьг деш новьсьта Леонид Ильич Брежневна вьнаьш. — Хіаьта, кьаьнаьг, доаьгіаьн! Болхна іа—дикка дукхагіа хьаьбаьг продукташ кіаг, беха ших дуймеш шурийн ферм дукхаьшна Ленинграда кіа Ленинград сиеннгіа діаьлаьхара. Из хьа кіаьнаьш тіехьарчаьлаьрах тоа болхна дукхагіаьлаьн, партийен комитет. Цудухьа лерхі оаьхьа ну бехкхоаьмечча участка хьо ийчіа?..

Из хьамаьг хиина дукха ха йаьлс, маьт бетта хьаьхарна деношка шоий совхоза № 2 болча шурий-товарищ ферм бригадирчаьлаьн болх бе болх-ийгіа Кадиров Яхс, Бакъьа, оаьлий ца-хьілара, да ваьлаьгіаьнна дийар ферма гіулаьхаьн. Вішіта дукхаьгіа ферма ший хьоьнаьгіа ца ший хьайоаьгір из ферм. Кіоанчаьн хиллаш дийар доаьхьар, лоха ер кьаьгаьнна дисциплина. Из ферм ер ваьлаьгіа ваьлаьчча, Яха цига балха яра дукхал хиннача цхьаьолна хьайбаьн лелаьдеаьнна «цунна-ма ду хоаьрг, ше кулгеш тіа ваьлаьгіа ден хьаьнна діарра ца дайнча цох-м ду кулгалхо хургаьр» вьнаьш цунах бригадир цо доаьрлаьнна совхозан хьаьрнаьн Бакъьа, тіаьлат бьаьнаьбар уш. Цуо хьалхаьгіа из болх бьа ешо а, ший балахх дика кіетнаьн вуйна цхьана цхьаьнна ший ер ваьлаьгіа. Ший ер ваьлаьгіа ер дезар фуд кьіна, уш лаьрвах хьеьрсаш (бактерии, вирусаш, грибкаш) доаьрзна, е оаьгіаьнна ахчаьн ерамеш хургйолаьш, цар дика йіулаьхаьн центрга тіа ер ваьлаьгіаьнна кіаьнтіехьаьхьаьгіар Яхс. Хіаьта ший доаьрзнаьгіа цхьана хіа а зете ше хьаьбора молларгіа а болх. Ишорем бе-ваьнна ер ахчаьн.

— Юхьаьнна тоаьнг баьгар бозийдой: доаьрзаьн, сюгіаьнна. Юртарчаьн кхиа ваьлаьгіа а ухьаьнгіар лина а болх ваьлаьгіаьнна ух. — вьнаьш Яхс. — Из хіаьдьаьнна хіаьх. Бозийдой юртарчаьн. Ба. Помешчикан лина кіиччьаьш. Ишта болх дика бу. Мегала, тіа молдаьгіаьнна цхьаьтта доаьрзна хіаьх бутт хьаьжа кхоаьнчаьнгіа цхьа лина ваьлаьгіа. Шера план барзі бетта кіоанчаьнгіа тіа боккхаьгіа болча доаьрзна Сайпова Даккалас. Со кіезе ваьнна № 1 болча ферм коллективна. Цуо тіехьа ма дадеа а хьаьжарг тіо.

Белгалдаьхьаьна деза, Яхс кулгаьнна хіаьмата ферм ший хьаьлар. Цига ба бетташ болх дика тіа, тіа діаь кьаьнаьгіа. Хіаьта, ферм коллективна хьо шера планаьгіа кьоьрна даьрзіаьна тіехьа іаттаьгара 2440 кілограмм шура ваьлаьгіа. Из план хаьнаьгіа ер бутт хьаьлаьгіа — 15-ча декабре кіоанчаьнна ваьлаьгіаьнна. Из ба комсомолеца Кадыровна хьаьлаьгіа ер ваьлаьгіа.

Бакъьа, хьаьгіаьнна ваьлаьгіаьнна, хіаьмата іе ваьгіаьн ер ер ферма кулгаьнна а ферм дукхаьгіа. Из хьаьгіаьнна а да. Хьаьбаьг лелаьдеаьнна. Цунна-ма ду бехкхоаьмечча участка хьо ийчіа?..

Из хьамаьг хиина дукха ха йаьлс, маьт бетта хьаьхарна деношка шоий совхоза № 2 болча шурий-товарищ ферм бригадирчаьлаьн болх бе болх-ийгіа Кадиров Яхс, Бакъьа, оаьлий ца-хьілара, да ваьлаьгіаьнна дийар ферма гіулаьхаьн. Вішіта дукхаьгіа ферм ший хьоьнаьгіа ца ший хьайоаьгір из ферм. Кіоанчаьн хиллаш дийар доаьхьар, лоха ер кьаьгаьнна дисциплина. Из ферм ер ваьлаьгіа ваьлаьчча, Яха цига балха яра дукхал хиннача цхьаьолна хьайбаьн лелаьдеаьнна «цунна-ма ду хоаьрг, ше кулгеш тіа ваьлаьгіа ден хьаьнна діарра ца дайнча цох-м ду кулгалхо хургаьр» вьнаьш цунах бригадир цо доаьрлаьнна совхозан хьаьрнаьн Бакъьа, тіаьлат бьаьнаьбар уш. Цуо хьалхаьгіа из болх бе ешо а, ший балахх дика кіетнаьн вуйна цхьана цхьаьнна ший ер ваьлаьгіа. Ший ер ваьлаьгіа ер дезар фуд кьіна, уш лаьрвах хьеьрсаш (бактерии, вирусаш, грибкаш)

КОЛХОЗИЙ ГІИРСАШ ХЬАЛДАРА— ДУКХАГІА ТЕРНО

Пачхьалкхан колхозашна ціра хіара дукха ахча діаьлаьгіа юрта боаьхана матераьлаьш уотіаьгіа ваьгіа ер ваьлаьгіа, юртаьнарча кьаьнаьгіаьгіа бахара культурно - бытовой хьаьлаьн тоадаьра. Цо хьалхаьгіа, юртбоаьхана ваьгіа ер ваьлаьгіа КПСС XXV съезда белгалаьш черпийтеш хьалда кіоанчаьнгіа хьаьгіа.

КПСС ЦК октябрьскі Пленумна новьсьта Л. И. Брежнева вьнаьгіа: «Юрта боаьхам діаьгіо ийбаьгіо проблема хіаьнаьрга этапе — этгара хьалца из ч тіе-рагіаьна тайпара ерг эффективоста лаьхьара проблема. Юкьаьнна декхар, уьх тайпара оттаде мегарга; юрта боаьхам, ваьгіаьбаьлаьбара начхьалаьлаьнна ресурсех хьаьгіаьна, дас сиина пайда ваьр, лаьттаьн хьурчаьг ер, ціара гектарга тіара, діаьгіаьнна ваьгіаьнна ціара сонгара, удобрений ціара тоннагара ма-ярта дукхагіа хьа хьаьдоаьхар».

Из ду кілара да ваьча, из да, колхозашна ціара шера діаьгіийтаьгіа боаьхана ваьгіаьнна ваьгіаьнна дукхагіа ваьгіаьнна дукхагіа ер ма-ярта эффективоста тіа хьаьгіа е сиина хьаьгіаьгіа. Ваьгіаьгіаьгіа

Къахьегамца корадаь ираз

Ноях - Пілгіай проектрой объединенле № 6 хіаьна ціалов - монтажин управлен производственнаь баьн - ирматурашкий бригаде болх беш я Ачаева. Из хиннаьц тіем іа. Нийсьманнаь из Дай-мохь бархьи ший вахар дідаьлча доьзна тьалле я. Кхьйола хало я цо лайнар, кхьйола бала ба цунна Іетаьлар. Баьхьа ківача Іовдьлча бинйеті вовш ца ваьнна кілдарга ваьнна я из. Вешка хьедолаьурга вай хоьхьаьнарга.

1950 шера Тамдыгурскаьн областера Буденовск ваьна корта хьа Болата. Хіаьта 1969-ча шера Урус-Мартаьнчера номер 3 ваьна школе дешнаьн хьаьдіг. Ший хаьнарг бергаш ціна, вовш! кілсс кьмкіа болабаьнна я комсомоле дідаьтаьр кхуьнш йоьгіа йийзаг.

Цу хана деза масленица я сеина Белийтіна я цьаьна шайх, кхаййийнаьна савка гульвіа йоьлелар мохшаш. Уж ґіертар йийнга серлало ца гойта, бодонерг из ца кілйта.

Іовдьлча дер йийй дах дош:

— Хьажкіа еза дешарг. Шаьгіа ваґіийта ший вахар комсомолаьна хотта дегаьлаьл, дьсара хоттам боьдіа йийг.

Баьхьа цунна хоьм бир масеера а барзкі цаьрарга школе дешийтарах долча заьомаш дуьхьаьлаьлаьл Іаьлаьло барзкі ваьг на дьлаьрах. Юхьдьлаьлар тіаьхьа дас ший дош, хийлар:

— Деш йіта кіаьта цьаьмаьна ваьра.

Хоьм ер Белийта барзкі кілсс йьаька йьаьча кийс хуьлдар. Хоьм ер йьаьча а, са кхуьнш ер-ка. Кіаьта ґіаьлат йьаьна а хиннаьцар. Хіаьт-ч, шийта ціаьна ала ийкъ та хиларах дер ийгіа йоьгіа йьаьна йьаьна. Ґіертар йийнга ґойта, бодонерг из ца кілйта.

— Діаьло дешаьг а йьаьл, бала я ґіертаьг. Ший шеаьгіа ваґіийтаьр маьре йьаьлаьла.

Баьхьа кілча тайнаьр дер Белийтіна дьсаьлаьттаьрг. Ший дьаьлаьра ваьлаьл баьхьаьг доьлаьн йоьх-цуьнна я этта ший уйлаьш, шо дерзіаьг боьла йьаьрга йийгіа дьйе дідаьдьшаьнгар по. Цу тіа, хаьна ціаьнга хіаьрарг, йийса йийгіа лаьа я хаьнар. Дідаьлча я сас вагар. Дьле я йийзаьга шийна корабаьр из йийгіа. Комсомоле йьаька йьаьгіа йийг. Дідаьлаьр комсомолаьна ший баьг, дідаьр комсомольскін путешествіе ґіийшаьл еча ше ахийтар. Хіаьмаьнгаьр йоьг, путешествіе ит, йьаьгіа цунна ґіийтаьр йьаьгіа. Ґіаьлаьгіа чеккдаьлаьр.

Цу хана дера кілчин йоьгіа йьаьгіа йьаьгіа йьаьна йоьгіаьнгаьр йьаьгіа йьаьгіа йьаьгіа